

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin
resmî bir müessesesi olan Milletlerarası Kalkınma Dairesi arasında imzalanan
İstikraz Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında Kanun**

(Resmî Gazete ile yayımı : 1 . 6 . 1963 - Sayı : 11417)

No.
236

Kabul tarihi
24 . 5 . 1963

**MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin
resmî bir müessesesi olan Milletlerarası Kalkınma Dairesi arasında 8 Şubat 1962 tarihinde imza-
lanan ilişik 77 063 400 liralık İstikraz Andlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.**

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

29 Mayıs 1963

ANDLAŞMA

Bu Andlaşma Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (Aşağıda Hükümet diye anılacaktır) ile, Ameri-
ka Birleşik Devletleri Hükümetinin (Aşağıda Birleşik Devletler diye anılacaktır) resmî bir müesse-
sesi olan Milletlerarası Kalkınma Dairesi arasında 8 Şubat 1962 tarihinde akdedilmiş ve aynı tarihte
meriyete girmiştir.

— Tasdik olunur ki —

Muaddel 1954 tarihli Zirai ticareti geliştirme ve yardım Kanunu hükümlerine tevfikan ve 29 Tem-
muz 1961 tarihli Zirai Mahsul Fazlaları Anlaşması (Aşağıda «Emtia Anlaşması» diye anılacaktır)
hükümleri gereğince, Emtia Anlaşmasının III nci maddesinde mutabık kalındığı şekilde yatırılan
Türk liralарının (% 60) nı geçmemek üzere, yetmişyedi milyon altmışüç bin dörtyüz (T.L.
77 063 400) liralık bir meblâğın Emtia Anlaşmasının II nci maddesinin 1 (c) ve 2 nci paragrafları
tahtında kullanılabilir hale gelmiş olması şartıyla Hükümete ikraz edilmesi kararlaştırıldığından, ve

Bu Andlaşmanın hüküm ve şartları «Milletlerarası Nakdi ve Malî Meseleler Millî Danışma Kon-
seyi» nin koymuş olduğu hüküm ve şartlara uygun olduğundan,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmıştır :

1) AID bu Andlaşma ile Hükümet lehine Hükümet ile AID İdarecisi (Aşağıda İdareci olarak
anılacaktır) arasında zaman zaman üzerinde mutabık kalınacak olan projelerin veya diğer iktisadi
kalkınma mevzularının finansmanına yardım etmek üzere Emtia Anlaşması tahtında tekevvin eden
Türk liralарının yüzde altmışını aşmamak üzere ve bu Andlaşma tahtında tahminen yetmişyedi
milyon altmışüç bin dörtyüz (77 063 400) Türk Liralık bir kredi tesis eder.

Hükümet ve İdareci arasında 28 Temmuz 1964 tarihinden önce hilâfına bir husus kararlaştırıl-
madığı takdirde mezkûr tarihten sonra bu ikraz tahtında hiçbir ödeme yapılamaz.

2) Bu Andlaşma ile Hükümet, AID'ye veya haleflerine veyahut da göstereceği diğer kimselere,
işbu kredinin resülmali olan yetmişyedi milyon altmışüç bin dörtyüz Türk Lirasını veya işbu
krediyeye mukabil kendisine tediye edilmiş bulunan miktardaki meblâğı bu Andlaşmanın bir cüz'ünü
teşkil eden itfa plânını muhtevi (A) ekinde gösterilen taksitlerle tediye etmeyi ve ileride tasrih
edildiği veçhile itfa edilmemiş resülmal üzerinden senelik yüzde dört (% 4) nisbetinde bir faiz te-

diye etmeyi taahhüdeder. Resülmal altı aylık taksitler halinde ve bu Andlaşma mucibince İdareci tarafından Hükümete ilk ödemenin yapıldığı ayın nihayetinden itibaren dört (4) sene sonra başlamak üzere (A) ekinde gösterilen miktar ve zamanlarda tediye edilecektir. Şayet kullanılan miktar resülmal yekûnundan fazla olursa o takdirde (A) ekinde gösterilen taksitler de buna muvazi olarak ayarlanacaktır. Keza, kullanılan miktar resülmal yekûnuna nazaran, bu yekûnun % 10 u (yüzde onu) nu aşan nisbette az ise, (A) ekinde gösterilen taksitlerde yine aynı nisbette ayarlamalar yapılacaktır, eğer kullanılan miktar resülmal yekûnuna nazaran resülmal yekûnunun yüzde on (% 10) veya daha az bir miktarda noksan ise bu fark (A) ekinde gösterilen son taksitten veya taksitlerden tenzil edilecektir. Faizler ödenmemiş resülmal bakıyesi üzerinden ve bu krediden ilk tediye edenin yapıldığı ayın nihayetinden itibaren işlemeye başlayacak ve faiz tediyesi bu tarihten altı (6) ay sonra olmak üzere her altı ayda bir yapılacaktır. Resülmal veya faizin tam olarak ve zamanında tediyesinde kusur edilmesi halinde ödenmemiş resülmal ve faizin tamamı AID'in talebi üzerine vacibütediye olacaktır. AID'in bu hakkını her hangi bir zamanda kullanmaması bu hakından feragatini tazammun etmiyecektir.

3) Hükümet hesabına yapılacak tediyeler Emtia Anlaşmasının 3 ncu maddesi hükmü tahtında ve Andlaşmanın 2 nei maddesinin 1 (C) ve 2 nei paragrafları hükümlerine göre kredi olarak istimal edilmek üzere tahsis olunan Türk liralaraından sarf edilecektir. Tediyeler idareci tarafından bu gibi tediyelerin yapıldığına dair Hükümete muayyen devreler sonunda tevdi edilecek hesap hulâsalarının tarihi itibariyle bu kredi tahtında yapılmış avanslar teşkil edecektir. AID bu Anlaşma üzerine bu şekilde avans verilen Türk liralari hakkında meşruhat verecektir.

4. Hükümet tarafından AID'ye bu Andlaşma tahtında yapılacak faiz ve resülmal tediyesi Türk Lirası ile veya Hükümet arzu ederse,... Birleşik Amerika dolâri ile yapılacaktır. Hükümetin dolârla tediyei tercih etmesi halinde bu kabilden bir tediye nin miktarı, tediye zamanında aşağıdaki esaslara göre tesbit edilecek Türk Lirası boreca muadil olarak hesaplanacaktır.

a) Bu Andlaşmaya taraf olanlar diğer bir rayicin doğru ve mâkûl olacağı hususunda anlaşmaları ve Türk Lirası için fiilî rayicin, bu para için Beynelmîlel Para Fonu ile mutabık kılınan itibari kıymetten yüzde bir (% 1) den fazla inhiraf etmesine Hükümet tarafından müsaade olunmaması kaydiyle Birleşik Devletler dolârının Türkiye'de mukim şahıslara, hariceteki tediye vacibelesini yerine getirmek üzere Türk Lirası mukabilinde satılmış olduğu fiilî rayiçten,

b) Veyahut zaman zaman taraflarca üstünde mutabık kalınacak rayiçten;

Faiz ve resülmal Washington D. C. deki AID Bürosuna ödenecektir. AID tarafından kabul edilen Türk liralari Amerikan Maliye Nâzırı tarafından tâyin edilecek Amerikan memur veya memurlarınca muhafaza edilmek üzere Birleşik Devletler Maliye Nâzırı namına transfer edilecektir.

5. Hükümet, ceza ve prim ödemeksizin bu borcun resülmaline karşılık vâdesinden önce Türk Lirası ile veya Hükümet istediği takdirde, 4 ncu kısımdaki hükümlere uygun olarak hesaplanacak vâdesinden önce yapılan tediye tarihindeki, rayiç üzerinden Birleşik Devletler bonolari ile tediye de bulunabilir. Hükümet tarafından yapılan her hangi bir erken ödeme (A) ekinde gösterilen resülmal taksitlerinden vâdesi en geç hulûl edenlere karşılık sayılacaktır.

6. Hükümet bu Anlaşma tahtında elde edilen fonlardan, hususi müteşebbislere, eşhasa veya kâr gayesiyle tesis olunmuş âmme teşebbüslerine yapılacak ikrazlar için, Türkiye'de yapılmakta olan mümasil ikrazlara tatbik edilmekte bulunan faizlere müşabih nisbette bir faiz haddinin tatbikini kabul eder. Keza, Hükümet, bu Andlaşmayla elde edilecek fonlardan, kâr gayesiyle teessüs etmiş olan âmme teşebbüslerine, yapılacak ikrazat dışında, gerek doğrudan doğruya gerekse vasıtali olarak başkaca bir tahsis veya transfer yapılmıyacağı hususuna mutabakat eder.

7. Hükümet yukardaki 4 ve 5 nei paragraflar tahtında Birleşik Devletlere tediye olunan Türk liralariının Birleşik Devletler tarafından Türkiye'deki Birleşik Devletlere ait bir masraf veya tediye de kullanılabileceğini kabul eder. Keza bu paralar, üzerinde taraflar arasında mutabık kalmak kaydiyle başka sahalarda kullanılabilir veya başka paralara tahvil edilebilir. Birleşik Devletler bu Anlaşma tahtında ikraz edeceği Türk liralariının kullanılmasında Türkiye'nin ekonomik durumunu nazarı itibare almayı kabul eder.

8. Hükümet, Birleşik Devletlerin bu Andlaşma tahtında tahassübeden mevcutlarının sarf edilmiş bakiyelerini faiz getiren tahvillere veya Türk parası ile açılacak mevduat hesabına yatırılabilceğini kabul eder. Birleşik Devletler, Hükümetin diğer bir hususa tahsis edilmemiş olan Birleşik Devletlere ait Türk liralarmın sarf edilmemiş bakiyesinin tamamını veya her hangi bir kısmını o tarihte mutabık kalınacak kambiyo rayici üzerinden Birleşik Devletler dolârı ile mübayaa edebileceğini kabul eder.

9. Bu Andlaşmaya taraf olanlar bu Andlaşmanın her hangi bir hükmünü tadil etmenin karşılıklı menfaatleri icabı olduğuna karar verdikleri takdirde, mutabakatlarının yazılı olarak ifade suretiyle, resülmal ve faizin her hangi bir kısmına veya tamamına şâmil olmak üzere, bu kabilden bir tadil taraflar arasında mutabık kalınacak (a) her hangi bir vasıkayı veya (b) diğer her hangi müteber bir mütalâayı Amerika Birleşik Devletlerine tevdi suretiyle icra edebilirler.

10. İşbu krediden yapılacak ilk tediye önce ve bu tediye mütekaddim bir şart olarak aşağıdaki vesikalar AID a tevdi edilecektir :

(a) Bu Andlaşmayı imza eden şahsın salâhiyetli olduğunu ve bu kredi mevzuunda Hükümetin temsilcisi olarak hareket ettiğini gösteren vesaik;

(b) Hükümetin Anayasa ve kanunlarına göre bu Andlaşma tahtında krediyi almak için icab eden bütün muameleleri icra etmiş bulunduğunu ve bu Andlaşmanın ahkâmı gereğince, Hükümet için müteber ve bağlayıcı bir vecibe teşkil ettiğini AID tarafından tatminkâr bulunacak bir şekilde gösteren Adliye Bakanlığının veya AID tarafından kabul edilecek bir hukuk müşavirinin mütalâası.

Yukarda hususları tasdiklan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile AID işbu anlaşmayı iki nüsha olarak Amerika Birleşik Devletlerinde Distric of Colombia'da Washington şehrinde yukarda mezkûr tarihte usulü veçhile imzalamışlardır.

Türkiye Cumhuriyeti
Adına
Memduh Aytür

Milletlerarası Kalkınma Dairesi
Adına
Ross D. Davis

Tediye tarihi	Resülmal tediyesi (T. L.)	Tediye tarihi	Resülmal tediyesi (T. L.)
1 Krediden ilk tediye yapılıdığı ayın sonundan itibaren geçecek 4 ncü yılın, takvim ayının 1 nci günü aşağıda gösterilen bakiye taksitler bu tarihten itibaren altı-şar ayda tediye edilecektir.	53 853	11	592 383
2	107 706	12	646 236
3	161 559	13	700 089
4	215 412	14	753 942
5	269 265	15	807 795
6	323 118	16	861 648
7	376 971	17	915 501
8	430 824	18	969 354
9	484 677	19	1 023 207
10	538 530	20	1 077 060

Tediye tarihi	Resülmal tediyesi (T. L.)	Tediye tarihi	Resülmal tediyesi (T. L.)
21	1 130 913	39	2 100 000
22	1 184 766	40	2 154 120
23	1 238 619	41	2 207 973
24	1 292 472	42	2 261 826
25	1 346 325	43	2 315 679
26	1 400 178	44	2 369 532
27	1 454 031	45	2 423 385
28	1 507 884	46	2 477 238
29	1 561 737	47	2 531 091
30	1 615 590	48	2 584 944
31	1 669 443	49	2 638 797
32	1 723 296	50	2 692 650
33	1 777 149	51	2 746 503
34	1 831 002	52	2 800 356
35	1 884 855	53	2 853 966
36	1 938 708		
37	1 992 561		77 063 400
38	2 046 414		

Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası

: 28.5.1963

1/234

1/206

Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 29.5.1963

4/171

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi			C. Senatosu Tutanak Dergisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
6	104	4	10	56	539
12	45	104	11	65	241
14	61	456	68		312:313,322, 329:330
15	65	99:100,106, 106:107,112:115			
	66	136,148,154, 174:177			

Millet Meclisi 63 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisi 65 nci Birleşim Tutanak dergisine, Cumhuriyet Senatosu 126 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 68 nci Birleşim Tutanak dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Maliye, Dışişleri ve Bütçe komisyonları ile Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler, Dışişleri, Basın - Yayın ve Turizm ve Bütçe komisyonları.